

Пророщування насінневих бульб в середньому за два роки підвищувало крохмальність до 14,9-15,8%. Аналогічна залежність спостерігається в нагромадження сухих речовин. Кількість їх підвищується з 20,9 до 21,% від пророщування бульб. Столові ранні сорти картоплі характеризуються такими показниками якості бульб: смак, стійкість проти потемніння м'якуша. В наших дослідах встановлено, що смакові якості бульб бувають вищими при садінні пророщеними насінневими бульбами і складають 4,2 – 4,3 бали за п'ятибальною оцінкою. Добрі смакові якості мають також бульби із загущених посівів – 3,6 бали.

ВПЛИВ ТРИВАЛОГО ВИКОРИСТАННЯ ТА ОСУШЕННЯ БУРУВАТО-ПІДЗОЛИСТОГО ОГЛЕЄНОГО ҐРУНТУ НА АГРОХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ

*Брензан Л.М., студентка 4 курсу заочної форми навчання
спеціальності 6.090101 «Агрономія» навчально-наукового інституту
агротехнологій і природокористування ПДАТУ
Науковий керівник: кандидат с.-г. наук, доцент Вахняк В.С.
Кафедра землеробства і агрохімії*

Ґрунт являється результатом взаємодії чинників ґрунтоутворення, одним з яких є рослинність. Відомий вплив дерев'янистої і трав'янистої рослинності на формування властивостей ґрунтів. Бурувато-підзолисті ґрунти є фоновими для Передкарпаття і мають складний генезис. При сільськогосподарському використанні, особливо після осушення, у них змінюється водно-повітряний режим і властивості. В сучасних умовах чинники ґрунтоутворення змінюються досить інтенсивно, що викликає еволюційні зміни у ґрунтах. Тому цікавими є дослідження змін властивостей ґрунтів за тривалий період.

Нами проводились дослідження зміни властивостей бурувато-підзолистих оглеєних ґрунтів південного Передкарпаття (с. Іспас, Вижницький район Чернівецької області) за 20-ти річний період – 1990-2010 рр., які використовуються під лісовими і сінокісно-пасовищними угіддями (переліг та осушений сінокіс). Зразки ґрунту відбирались по генетичних горизонтах у лісі, на перелозі (не осушений) та на осушеному сінокоші (безпосередньо над дреною, на відстані 3 та 6 м від дрени). Лабораторні аналізи властивостей ґрунтів проводили за стандартними загальноприйнятими методиками.

Профіль досліджуваних ґрунтів диференційований на генетичні горизонти за елювіально-ілювіальним типом, але через дуже інтенсивне оглеєння діагностувати їх за морфологією важко. Досліджувані ґрунти мають дуже високу кислотність (рН складає 3,5-3,9 одиниць, гідролітична

кислотність – 3,6-6,2 мг-екв./100 г ґрунту), зумовлену в значній мірі обмінним алюмінієм. Ґрунти дуже ненасичені основами, мають низький вміст гумусу.

Тривале використання ґрунтів під різними біоценозами (20-ти річний період) сприяло вираженій тенденції до підкислення ґрунтів під лісовою рослинністю у всіх генетичних горизонтах. Під трав'янистою рослинністю проявилось чітке зниження кислотності ґрунту (рН ґрунту збільшився на 0,18-0,24 одиниці у всіх генетичних горизонтах, гідролітична кислотність зазнавала менших змін – зменшилась від 0,13 мг-екв./100 г верхнього шару ґрунту). При цьому спостерігалось підвищення вмісту обмінних основ, вміст гумусу фактично не змінювався.

Поживний режим ґрунту під різними угіддями змінювався таким чином. Під лісовою рослинністю вміст лужногідролізованого азоту зменшувався на 1-5 мг/кг (при цьому проявляється тенденція втрати азоту з верхнього шару); вміст рухомих форм фосфору зростав у верхніх шарах на 1-4 мг/кг; вміст калію змінювався нерівномірно – зменшення у верхньому гумусовому шарі (на 8 мг/кг), підвищення у елювіальному шарі (на 4 мг/кг) та зменшення у ілювіальному шарі (на 6 мг/кг).

Під перелогом зміни вмісту елементів живлення подібні – вміст азоту зменшився, причому істотно, - на 20 мг/кг у верхньому шарі, на 4 кг у елювіальному при збільшенні на 9 мг/кг у ілювіальному.

В осушеному сінокосі вміст азоту у верхньому шарі зростав на 5 мг/кг, у ілювіальному шарі – на 7 мг/кг при зниженні в елювіальному на 11 мг/кг, що свідчить про пряме підсилення міграції речовин під впливом осушення; вміст доступного фосфору зростав на 6-14 мг/кг, причому найменше у елювіальному шарі, що відповідає зміні по профілю показників кислотності, а вміст калію мав такі ж зміни, як і в перелозі.

Осушення гончарним дренажем (проведене в 2974 році, відстань між дренами 12 м, система працює задовільно) призвело до наступних змін властивостей ґрунту. Обмінна кислотність знижувалась (рН сольової витяжки підвищилась на 0,09 одиниць у верхньому шарі, 0,12 – в елювіальному і на 0,20 одиниць в ілювіальному шарі ґрунту); гідролітична кислотність зменшувалась на 0,12-0,48 мг-екв./100 г ґрунту, але більше в верхньому шарі. Над дренаю з глибиною гідролітична кислотність зросла.

Сума обмінних основ зростала у всіх шарах, як і в перелозі, але в більшій мірі – на 0,20-0,27 мг-екв./100 г ґрунту, причому з глибиною показники збільшувались, що свідчить про низхідну міграцію основ.

Осушувальна дренажна мережа сприяє зменшенню кислотності бурувато-підзолистого оглеєного ґрунту і підвищує вміст у ньому обмінних основ, про що свідчить порівняння показників властивостей ґрунтів над дренаю та на різній віддалі від дрена. Спостерігаються менші зміни у ґрунті безпосередньо над дренаю і більші – з віддаленням до середини міждренної відстані.